



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

4 de Satisfatione iudiciali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

prionem, licet de pasc. 30. vel 40. ann. Et ibi Faber. sic etiam & contumacia in non respondendo vocationi, quia facit vocationem ratam, & vocatum omnibus exceptionibus exclusum.

¶ Decimo, iure Pontificio etiam, cap. 1. de dol. Et contra apud Gregor. si causa propter dilationem & contumaciam non pericitatur, patienter contumax admittitur etiam post moram anni, data cautione qua se adstringere debet standi iudicio, omisso rigore multæ, & in locum missionis in possessionem rei seruandæ causa contra contumacem, fit rei contentiosæ sequestratio: idque interdum mitius agendo, condemnato pro contumacia fugiente in expensis, cap. 2. de dol. Et contra a tempore citationis admittitur, ea cum dilecti. eod. Nam & contra contumacem etiam iure Pontificio fit missio ex primo decreto rei contentiosæ seruandæ causa, & si non comparerit in ream, nullo defendente, fit missio in plenam possessionem ex iuris rigore, e. contumax, c. causum que. eod. Et c. 1. 2. 3. Et 4. de eo qui mitti in poss. cau. rei ser.

¶ Addendum insuper, hos effectus & alios plures ex contumacia oriri, veluti ex dilecto contumacis. Videtur enim offendere Iudicem & Rempub. qui iudicis dicto non parer, aut parere contemnit, vt multa dignus sit. l. vni. §. si quis ius dic. non obtemp. P. l. 2. §. quis in ius voc. non ierit. P. Et vltra pœnam, qua quanti aduerlati litigantis interest, cum sumtibus castigatur, l. sancimus, C. de iudic. Et interest Republicæ ne elusoria sint edicta vel iusta iudicium, l. seruo inuito, §. §. cum prator, ad Sena. Trib. l. si quis in ius vocat non ier. P. Quare & omnibus Magistratibus secundum ius potestatis suæ, concessum est iurisdictionem suam defendere pœnali iudicio, d. vni. §. qui. cautio. l. qui resistere, de rei vind.

¶ Videbis tamen distinctionem gloss. in l. 2. Si quis in ius vocat non ier. P. in ver. Sciatur, quando vocatus non teneatur ire in ius: si aperte & manifeste non sit ex vocantis iurisdictione, in l. si de iurisd. iud. P. contra, si sit dubium, ex l. si quis ex aliena. 2. 2. §. sed & si dubietur, de iudic. P.

¶ Singulare tamen, quod in causa beneficiaria, sententia contra contumacem lata, quod pertinet ad superiorem, non trāsfit in rem iudicatam, quominus is de iuribus partium possit inquirere, c. cum olim. 7. de dol. Et contumax, vt in aliis quibusdam. Sed de his videbis in lib. 30. inferioris, cap. 1.

De Satisfactione iudiciali. Cap. 4.

Lib. 4. In sit. tit. 1. Lib. 2. P. tit. 8. Lib. 2. C. tit. 57.

- 1 Satisfactiones iudiciales, que & quot exigantur. Et seq. nm. 2.
- 2 Sponsio ante litem certa pecunia inter litigantes quare.
- 3 Diamartyria in iudicio quid.
- 4 Consignationes lris causis quas factæ.
- 5 Procurator actoris quando caueat de rato, & quando audiatur sine procuratore.
- 6 Cautiones quales prestantur a reo in iudicio.
- 7 Iudicio sibi cautio qua formatur, quando committatur, in quantum perire condemnato in civilibus, & criminalibus, & quomodo in Gallia seruetur. Et nm. 10. 11. 12. 13. Et 15.
- 8 Fideiussores locuples quis dicatur in causis iudicis.
- 9 Iudicatum solui cautio, quid contineat, & quando committitur, Et in quantum.
- 10 Saluagardia persone quando detur, & quomodo in ea caueatur.

Postquam ¶ in iudicium venerint, vel adducti fuerint actores, & rei antequam aleam iudicis rei principalis subeant, prospici oportet & litigantibus & iudicis, ne illusoria sit opera. Et proinde cautiones exigantur & satisfactiones. Satisfatio, est cautio seu promissio accedentibus pignori vel fideiussoribus, l. sancimus, C. de ver. sig. l. 1. qui satisd. cog. P. l. si mandato Titii, §. si mand. P. l. ergo, §. adici. de fideiuss. l. ber. P. o. fin. de pign. Et ibi glo. l. promissor, 21. §. fin. de const. pec. Bifariam consideranda, vel ex parte rei, vel ex parte actoris, & vtraque habet membra quedam, que simul expediuntur, cum questione de quo, & a quo dentur, & cum propria formula.

¶ Sic omnia complectitur fuitio Caius. Satisfare, inquit, l. 2. qui satisd. cog. P. dicitur aduersario nostro, cui pro eo quod a nobis petur ita caueamus, vt eum hoc nomine securum faciamus datis fideiussoribus. Ex parte actoris satisfatur de lite petenda §. quia vero compertum, in Nouell. const. 53. Et §. ceterum, cum sequent. const. 112. de lite intra duos menses contestanda, §. 1. Et seq. Nouell. const. 56. amb. libellum, de libel. oblat. de sumtibus & omni diuino lris restituendis, si iniuste litem mouisse appareat, §. ne igitur, Nouell. §. d. §. ceterum, Nouell. 112. d. amb. libellum, Et amb. generaliter,

C. de episc. & cler. §. suscepto, de exhib. reis, in auth. Nouell. 53. ¶ Itē accedebat sponsio de certa pecunia data, si nō obtinisset, §. quia vero compertum, ea. Nouell. 53. Similis erat obseruatio apud Athenienses, sponsonis, vnde & postea sponsonis actio, qua qui experiri vellet pœnam deponere, intercedente stipulatione pecunie, quam perdebat qui sponsonem vinceretur. Atque coram Iudice aut recuperatoribus disceptabatur. Deponere autem litigantes apud acta decimam partem æstimationis litis, in causis priuatis, in publicis vero, quintam & inde genus actionis, vt e. contumax dictum, ex Julio Poll. Bud. in comment. ad ling. Græc. Meminit Suidas, in verb. Διαμάρτυρία. ¶ Diamartyria modum fuisse quandam præscriptionis, & prius quam res in iudicium deferretur, licitum fuisse cuique testificari dari oportere actionem, aut non dari: differreque a præscriptione: quod hæc testificatio non modo a reis, sed etiam ab accusatoribus fiat. Ac principio producebat aliquem actor, qui testaretur dandam esse actionem, sicque de hoc primum iudicium fiebat contra ipsam testem, non aduersus eum cuius intererat. Quod si actor testem nō produxerat, reo producere licebat, qui testaretur actionem non esse dandam: atque rursus, cum teste res erat, ac falsi testimonii actio aduersus diamartyriarum, secundum Budæum in forensibus, Διαμάρτυρία est contentio, quæ fit circa litis ingressum ne cōtetur. ¶ Statuit aliquando C. Caligula, vt pro litibus ac iudiciis vbi que conceptis, quadragesima summæ de qua litigabatur, daretur: nec sine pœna erat, si quis compo. uisse ve donasse negotium contineceretur. §. sin autem per procurato. de satisd. apud Jul. l. 1. C. eod. Et aliquando in Gallia simile inuentum vexauit subditos consignationum litium, atque antequam item cōtetur possent apud Quæstos regio consignationum, deponi certam summam oportuerat per actorem, qui si vicisset a reo repetebat depositum. Regis autem erat periculo victi depositum, quod tamē ius merito sublatum est. Cauet etiā procurator actoris de rato, si apud acta præfente aduersario factus non sit: nam si eo præfente fiat non cauet, aut si dubium non sit de mandato, §. sed hodie, eod. apud Inst. c. 1. de dol. Et contra. ap. Greg. Cauet tamen de defendendo, & iudicatum solui. ¶ Vltus forensis hodie in Gallia apud inferiora regiam; tri bunalia, inualuit: vt quamuis nemo cognitorum seu aduocatorū pro alio possit sine mandato agere, tamen tanquam procurator quis admittatur sine mandato, ea lege, vt iubeatur mandatum aut rati habitationem domini ostendere suo periculo: idque receptum ad vitandas absentium contumacias, nam alioquin ex eo die quo procurator ille comparuit, edictum in dominum seu absentem decerneretur. ¶ Reus porro satisfatur iure, iudicio sibi vique ad terminum litis, §. si vero aliquis, de satisd. et si procuratorem dederit, quod veniet tempore recitandæ sententiæ, l. he ita erant, §. §. sed hodie, Et §. si vero aliquis, eod. & iudicatum solui, §. 1. Et §. sin autem per procurat. eod. procurator vero cauet de rato, §. hoc ita erant, Et §. si vero reus, eod. & iudicatum solui, l. 1. Et 3. de cust. reo. P. l. cum dicitur, §. 1. de episc. & cler. C. iudicio sibi cautio prima ordine iudiciorum esse videtur, ¶ vbi enim quis vocatus est, vel venire debet si vadimonio sit vocatus, & si venerit, & velit abesse, debet sistendi cum opus fuerit iudicio satisfare & si dei iussus dare: vel iurare & sui ipsius cautionibus promittere, seu per iuratoriā cautionē se venturum & repræsentaturum polliceri. Idemque si preheusus velit carceribus mitti, si vero, §. 1. qui satisd. cog. P. Exstat & rub. In ius vocati ut eant, aut satis vel causum dero, lib. 2. P. tit. 6. In iura enim fieret ei qui negotiis quibusdā occupatus necessarius, offert fideiussorem de sistendo locupletem, & idoneum & approbatum, si non accipiatur, l. 2. in princ. Et §. 1. l. si fideiussor, §. eod. P. ¶ Fideiussor locuples dicitur in iudicio sistendi causa, non tantum facultatibus, sed etiam conueniendi facilitate, l. arbitro, 9. Et l. si ab arbitro, 10. eod. talis autem dicitur qui ex arbitrio litigantium & iudicis approbatus erit, d. l. si ab arbitro. consideratis personarum agentium & defendentium qualitate & negotiis, de quibus agitur. Nam & qui sua voluntate accepit fideiussores, contentus esse debet nisi eis magna aut insignis calamitas post fideiussionē accidisset, quia tunc ex integro causa cognita satisfandum esset, l. 2. §. Prator ait, qui satis cog. P. l. 1. 2. 3. in ius voc. ut eant. P. Ratione proximitatis agentium, minus locupletes facultatibus exigebantur fideiussores etiam, l. inter omnes, 12. qui satisd. cog. P. ¶ Habebatur & ratio rerum petitarum, l. sciendum, est 15. eod. & facultatum interpellatorum, l. de die pœnada, §. qui satisd. cog. P. Formulæ constitue de sistendo, quæ ex conuentione interdum litiganti constituebatur vel ab stipulatore, adhibito moderamine iudicis, Nouell. 52. de exhib. reis, Et 112. de lit. g. §. ad excludendas, l. pen. de dign. li.



12. *Cum similibi no. Harmono. lib. 1. Promp. tit. 2.* Sed & interdum iurabant quidam sine fideiusforibus, se staturos, vel ob dignitate quam gerebant, d. l. de dispenenda. §. iubeatur. & l. i. de casto. reo. P. vel ob necessitatem quia fideiussores inuenire non poterant, l. eū pro quo. 17. de in ius voc. P. Sed neque is qui paratus est statim docere de re de qua agitur, onerandus est satisfationis onere: qui dicat hodie constat, hodie agamus, l. si eum in iudicio sibi. 10. & l. si quis quenquam. 11. si quis cautio. P. l. i. 2. 5. §. 6. si ex noxa. can. §. a. lib. 2. P. tit. 9. §. 1. Committitur hec stipulatio & cautio, si in iudicio non sistatur, vel res vel persona, pro qua fideiussio est interposita: cessantibus excusationibus iusti impedimenti, de quibus dictum est in citatione & contumacia, secundum ea quæ tractantur in ritu, si quis cautio iudicib. sibi. can. facti. non obtemp. lib. 2. P. tit. 11. Et non solum committitur, si nō sistatur vel exhibeatur is, qui sisti promissus est, l. si in ius voc. ut eant. P. led etiam si sistatur quidem, sed nō in eadem causa in qua fuit ante, l. 3. si quis in ius voc. non ter. P. l. 2. §. fin. qui satisd. cog. P. l. diem proferre. in fin. de rec. arb. l. quoties quis; n. princ. de verb. oblig. P. vel si plures sistere quis promiserit, & tamē omnes non sistat, l. qui autem, §. illud tenendum. §. si quis cautio. P.

13. §. 1. Tenetur autem ad pœnam, si qua adiecta est stipulationi fideiussionis: si nō minus, quanti interest actione incerti, estimatione relata ad tempus illud quo sisti debuit; nisi evanescat cautio vel fideiussio: ut si quis eum qui sisti debeat, defendat: vel si transfatum de lite sit, l. neque impubes, 2. 2. de in ius voc. P. l. 2. si quis caut. P. vel pro eo fideiussum, qui in iudicio esse non potest, ut quia servus, l. si servus in iudicio. 9. eod. vel pro eo, qui desit posse conteneri, l. si. eo. §. 1. At in quantum teneatur fideiussor, qui in criminalibus reum se sistere promissit, tractandum a libi, lib. 24. Syntagm. c.

14. 3. nu. 1. 6. & c. 4. n. 13. §. 1. Quod ad cautionem iudicatum solui pertinet, nemo ambigit, tres clausulas sub illa stipulatione contineri: de re iudicata soluenda, de re defendenda: & de dolo malo, in iudicatum solui, 6. iudica. sol. P. l. stipulatio, §. habet. de ope. no. nuntiat. quando alieno nomine quis agit vel defendit, §. a. de satisd. P. l. qui proprio, §. qui proprium, de procur. P. l. x. gendi. C. eo. non si proprio nomine, §. sed hodie, de satisd. Et huius stipulationis tantum dies quidem cedit post rem iudicatam, ex clausula iudicatum solui: sed exactio eius quod peti potest, in tempus reo principali ad soluendum indultum, differtur, l. iudic. sol. P. contra fideiussores, l. si. fin. de vsu rei iudic. C. Ex aliis tamen clausulis ante committitur, ut si non defendatur reus boni viri arbitratu, vel si male lis agatur, l. si reus, 12. iud. sol. P. nisi ex aliqua causa legitima desens dēda lis nō sit, non debeat, vel non possit, l. hęc stipulatio, 15. & l. iudicatum solui, 16. & l. vir bonus, 18. iudic. sol. P. vel iudicium pereat, l. 2. l. si servus, 11. & l. c. n. apud, 10. eo. Et ex clausula doli mali, si non sit defensio in solidum, l. ex clausula, 17. eo. vel si quid dolo malo commissum sit, l. notissima clausula, 19. eod. Habet autem iudicatum solui stipulatio, expeditam quantitatem: in tantum enim committitur, in quantum iudex pronunciauerit, l. iudicatum solui. eod. §. 1. Hodie porro in Gallia, iudicatum solui, aut iudicium peragi, non satisfatur, fo. Fub. ad §. 2. de satisd. fo. Gallus in questio. dec. per aresta q. 49. Atamen, inquit, Imbertus lib. 1. In titu. foreni. Si actor sit peregrinus & procula regni finibus late foueat, vel advena: reus postulabit, ut procuratorem, qui forum in quo agitur frequenter, ad certam litem dare compellatur, ac in eisdem fori territorio domiciliū constituat, in quo requiratur quoties opus erit. Existit & arestum Parlamenti Tholosani, in 6. par. styli Parlamenti aresto 16. propter contumaciam & suspectos de fuga ita latum. Communi iure autem nō egemus his cautionibus in hoc regno, cum procuratores constituantur cum omnibus clausulis de rato habendo, & de indēni reddendo procuratore, qua obligatione mandati edita penes actuarium, satis dominus dicitur fideiubere pro procuratore, seu cognitore, quem sibi deligit litis institorum & administrum, Bari. in rubric. iudic. solui. P. Quo fit etiam, ut non concipiatur sententia vel condemnatio in persona procuratoris apud nos, sed domini seu clientis, fo. Gallus in 5. part. styli parlam. quæst. 44. & 49. Iustis tamen de causis, in aduenis aut dum agitur de beneficiorū ecclesiasticorum lite, Henricus 2. sancit, litigantes deuolutarios, debere sibi domiciliū constituere in ea provincia, in qua sacerdotia sita sunt, & quorum lis incidit: tenei item eos cauere de iudicatio soluendo, secundum formam iuris communis: aut aliter inanem esse illorum actionem.

16. §. 1. Cautiones & satisfationes initio litis agitantur, & petuntur ante cōtestationem rei principalis. Aliæ autem & iudiciales sunt, quæ in quacunque litis parte peti possunt. Qualis est quæ dicitur *saluagardis* cautionem, per quam dat fideiussores aduersarius pe-

tenti coram iudice & auctoritate iudicis, de nō offendēdo ipsū nec in persona, nec in rebus, per se, vel interpositam personā: quæ statuitur, quando constat iudici de minis, & quod is qui minatus est, eius generis est, qui minas solutus sit facile exsequi: ut hæc & alia tractata inuenies apud Bart. in l. illicitas, §. ne potentiores, de officio præsid. & apud Felinum, in rubr. de treuga & pace. Item alia quæ in moratoria dilatione soluendi concessa a Principe, præstari debet aduersario, de soluendo, ab eo qui impetravit, l. vniuersam, de pre. Imper. offer. pro hac interdum datur in iure Pontificio iuratoria cautio, de soluendo, ut in c. Odonatus, de solutio.

De Libelli Oblatione. Cap. 5.

Lib. 2. Decret. tit. 3.

1. *Iudex idoneus vel non idoneus pluribus modis dici potest, idque editio libelli docet.*
2. *Petitioni iudiciali conformis debet esse sententia: petito iudiciali quid duplex sine scriptura, & cum libello. Item cōventionalis, & accusatoris. Et nu. 3. & 5.*
4. *Petito iudiciali quando in scriptis redigi debet.*
6. *Advocatus qua methodo debeat petere in iudicio, an voce, vel libello. Et nu. 7.*
8. *de Libelli clausulis. Et num libellus petitionis possit post editionem mutari. Et nu. 9.*
10. *Libelli iudicialis seu petitionis scripta finis.*
11. *Plus petens quam debeatur, quomodo plectatur.*
12. *Libellorum petitionis rationes.*

Quando ad iudicium per actores & reos ventum est, de foro competententi disputandum videtur, sed quia iudex competens vel incompetens & nō idoneus, dici potest ex pluribus capitibus, tam ex parte rei controuersæ & eius actionis, quam ex parte ipsius persone litigantium, & negotii, idque petio edenda prius erit ab actore, vel libellus intentionis, paritendus: de quo nunc agendū est, remissis exceptionibus & præscriptionibus fori in librum sequentem. §. 1. Intentionem suam & actionem actō in iudicio tāquam speciem & imaginem litis futuræ, ledita actio, C. de edend. explicat per petitionem, cum conformis debet esse intentio, l. ut fundus, com. diuis. c. licet. Hel. de simonia, ca. qualiter, in fi. de accus. nam secundam eam, vel in fauorem petentis, vel contra actorem lis agitur, l. de plus pete. C. Petito itaque erit actionis & iuris competentis iudici & aduersario, in iudicio facta declaratio. §. 1. Et ex modo edendi hanc petitionem, duplex erit eius species: una, quæ sine scriptis, voce actoris vel eius advocati explicatur: alia quæ scripto fit, id est, libello. Non egemus scriptura in leuioribus negotiis, & quæ summarie debent explicari, c. si quis cum clerico, 11. q. 1. notat gl. in c. de lib. oblat. c. l. i. p. & ibi gl. de verbo sig. vide dec. Capel. 187. & Spec. in tit. de lib. concep. §. 10. vers. 59. & 21. & ibi Joan. Andr. ubi colligit casus, in quibus non requiritur libellus, sed actuaris seu amanuensis iudicis, coram quo actor petitionem exponit, excipit intentionem, & rei defensionem, quo casu omisso editionis libelli, non est necessarius ordinis iudicialis, & omitti potest: quia petiade valet petio illa iudicialiter facta & contestata, ac libellus editus. Quare aduocatus qui in iudicio exponit, dema scriptura, eadem debet voce complecti, quæ literis edendo libellus perficeret, & eodem fere ordine causam perorare ac describere. Et supplet mentem iuris descriptio petitionis quæ excipitur ab amanuēse, nam de actione & petitione per eam scripturam cui fides adhibetur, constat, cap. quoniam contra. de probatio. §. 1. Si tamen reus postulet sibi edi scripto actoris petitionem, & metatur negotium, recte fit, & solet ita fieri, si statuatur editio, & fiat. Suntque interdum subscriptiones & formulæ necessariæ in petitione: & tunc, cum ne varietur, tum etiam ut formulæ necessariæ obseruentur, edi debet & offerri libellus, quem ve cant in ciuilibus, la demande par escript. Et sine ea editio, & nō valet processus iudicialis, an. b. offeratur. de lit. contes. C. c. si. §. offeratur 3. q. 3. c. 1. & ibi Panor. & alii, de lib. oblat. l. 1. de eden. P. Idipsum seruatur in accusatione institueti, in qua libellus accusationis scriptus & subscriptus edi primum debet, iuxta libellorum, de accusation. P. c. legem ecclesiasticarum, 2. quæstio. 1.

Ita ex duplici materia ciuili & criminali, constituitur & duplex libelli species, cōuentionalis, & accusationis gloss. in ca. 1. de libel. oblat. Cōuentionalis cōtinet libellum seu supplicationem, quæ aliquando porrigitur iudici, antequam citatio vel vocatio decernatur, Felin. in d. c. 1. Sunt enim causæ, in quibus non nisi uenia petita vocatio fieri poterat, & libellus ideo porrigebatur, l. si-

bertus